

Órségi Nemzeti Park

„A Varázslatos Magyarország a természetvédelmi akciónak tizedik, egyben utolsó állomásaként látogatott el hozzánk önkénteseivel, akik az ország minden tájáról érkeztek. A társaság java az eddigi találkozások során már szépen összekovacsolódott, így rutinos csapatként gyülekeztek az Órségi Népi Műemlékegyüttes parkolójában. Szerencsénkre aznap a legszebb arcát mutatta az októberi táj. Az ezerszínű, hulló falevelek, a százsámrú előbújó gombák, a betakarítási munkák és a nyári turisztaszézon után elcsendesülő vidék bája és nyugalma remek közeget biztosított egy jó hangulatú önkéntes munkához.

Az önkéntesekkel a Körtike tanösvény egykilométeres szakaszán a tájékoztatóablak felújítását és kifestését tűztük ki célul, majd a munka végeztével megismerkedtünk az európai bölényekkel és a vadlovakkal. [A vadlovak génmegőrzési és bemutatási céllal legelnek errefelé, az európai bölények pedig egyfajta visszatelepítési kísérlet résztvevői az Órségben.] Útba ejtettünk egy, különösen szép és értékes növénytani kincset rejtő védett rétet is, ahol nagy szerencsénkre még teljes pompájában virágzott néhány kornistárnics, és őszi vérfű is. A műemlékegyüttes területére visszaérve az önkéntesek megtekinthették az eredeti helyükön bemutatott népi építészeti emlékeket, korabeli berendezési tárgyakat, és bepillantást nyertek az autentikus órségi szerez települések mindennapi életébe is.

Köszönjük a Varázslatos Magyarország csapatának a szervezést, az önkénteseknek pedig azt, hogy ellátogattak hozzánk egy szorgos és élményekben gazdag napra. Reméljük, még lesz lehetőségünk újabb közös munkára is.”

Gönye Zsuzsanna
környezeti nevelő

Köszönjük minden önkéntesnek, hogy a tíz nemzeti park egyikét vagy akár mindegyikét felkeresték velünk, és köszönjük a parkok igazgatóságainak, illetve munkatársaiknak, hogy bevezettek minket a természet izgalmas és vadregényes világába!

Hogyan észleljük a természetet?

Az ökológiai krízis mint percepcióváltás

A hányan vagyunk, annyi féleképpen nézünk egy tájra, s hogy meddig jutunk el a részletek és a folyamatok felismerésében, illetve milyen jelentéssel bír számunkra a látott kép, az az egyéni tudásunk, tapasztalataink alapján eltérő lehet. Mindenképpen vannak közös pontok, például mindannyian felismerjük a fotón a vizet, a fákat, a virágokat, az eget, de a percepciónk ennél jóval összetettebb.

Életünk során megtanuljuk csoportosítani az észlelt formákat, mintázatokat ismerünk fel, távolságot becsülünk, elkülönítjük az alakot a háttértől. Felismerjük a vizet a benne tükröződő fák látványával együtt, összekapcsoljuk a sötétkék felhőket a vihar lehetőségével, megtanuljuk a mocsári gólyahír nevét, és beazonosítjuk a tavaszt a virágzását látva. Mi, akik egy adott tájba és adott kultúrkörbe születtünk, lépésről lépésre megtanulunk eligazodni benne, az érzékszerveink által szállított információk jelentéssel telítődnek, az ismétlődések ismerőssé válnak, mi pedig egyre otthonosabban, magabiztosabban mozogva dekódoljuk a külvilág jeleit.

Ezzel párhuzamosan elkezdjük szűrni a beáramló információkat, s úgy szelektálunk a legtöbb esetben, hogy újra és újra megerősítsük mindazt, amit már ismerünk vagy gondolunk. Azért halljuk ki a feketeregő énekét az esti madárkórusban, mert ismerjük a dallamát [miközben a többi hang összemosisodik a háttérben]. Hasonlóképpen, miután megfigyeltük egy cserje leveleit, és megtanultuk a nevét, már mindenhol észrevesszük, ott is, ahol korábban nem fedeztük fel.

Az észlelés tehát egy tanult folyamat, amelyben ismereteink, tapasztalataink nagyon fontos szerepet játszanak.

„Látni annyit tesz, mint vélni.”

Anne Marie Barry szavai szerint tudásunk, gondolataink, vélekedéseink egyfajta szűrőként működve határozzák meg, hogy mit veszünk észre a környezetünkben, vagyis mire van és mire nincs szemünk vagy éppen fülünk.

Miközben gyerekként azt tanuljuk, hogy milyen a minket körülvevő világ, a szocializációk abban erősít meg újra és újra, hogy a természet többi részéről leválasztva, elkülönítve észleljük magunkat. Mintha látogatóként, megfigyelőként járnánk-kelnénk benne, akár csak egy múzeumban, ahol a körülöttünk levő tárgyakhoz valójában nem sok közünk van, ahogyan azoknak sem egymáshoz.

Pedig miközben ezt a cikket írom, s miközben te ezt olvasod, ugyanazt a levegőt lélegezzük be, amely más élőlények testéből származik, s a reggelink, amelynek során növények, állatok sejtjeit vettük magunkhoz, a legintimebb módon kapcsolt össze velük. A földi anyagkörforgás és energiaáramlás részeként ezer szállal kapcsolódunk a természet többi részéhez, s ez képezi létezésünk alapját. Mégis, miért nem vagyunk ennek tudatában a mindennapok során?

Szemléletmódunk, mint láttuk, alakul életünk során, s kultúránk azt tanítja, hogy a világot „dolgok” halmazaként lássuk, miközben a kapcsolatok, az összefüggések s az így létrejövő hálózatok láthatatlanok maradnak számunkra.